

Oslo-adresse: Etterstadsletta 71 B, II,
Oslo 6.

Til

Morgenpostens redaksjon
Literatursiden
N.Vollgt. 8,
Oslo 1.

- 3. A. nevnt angitt ved "Jennevning" og "norge" ved 11. 11.

Nedenstående bedes tatt inn på literatursiden.

Med hilsen

O. Rødseth

KAMPEN OM TUNGTVANNET.

I anlednings den nye utgaven av Knut Haukelids bok "Kampen om tungtvannet, har signaturen A.J. kommet med endel påstander og antagelser som ikke bør stå i uimotsagt.

Man skriver bl. annet: Uansett hvordan det gikk ^{de øvrige} med forutsetningene for tysk atombombe-produksjon, var det i alle fall på det rene at Rjukan-sabotasjen hindret tyskerne i å få så store forsyninger av tungtvann at de kunne ha laget noen atombombe. Det som herr A.J. skriver her, er noe sludder, og har ingenting med virkeligheten å gjøre.

Signaturen A.J. skriver at "for så vidt svarte aksjonen til sin hensikt". Her tar herr A.J. skammelig feil. Man hadde ingen planer i Tyskland under den 2. verdenskrig som gikk ut på å lage atombomber. Allerede den 6. juni 1942 valgte man den motsatte veien av hva amerikanerne hadde gjort 4 år tidligere, nemlig å lage en uran-måle for forsøk i retning av varmeenergi. Man snakket også om eventuelle muligheter for en askisreaktor.

Sabotasjen mot tungtvannsproduksjonen var i grunn en kortslutning, og ble igangsatt p.g. av feilaktige opplysninger som meget sannsynlig hadde sine røtter i det amerikanske miljø. De grunnløse rykter ble skapt og gjorde veien verden over, og kom omsider til sjefen for de alliertes atombombe-projekt US-general Leslie Richard Groves. Og general L.R. Groves er den egentlige mannen bak tungtvannsakksjonen. Han forteller i sin bok "NOW IT CAN BE TOLD" forteller han at han gav støttet til denne aksjonen. I egenskap av leder og militær ansvarlig for de alliertes atombombe-projekt "Manhattan" og de 3 sikkerhetsorganisasjoner som skulle beskytte projektet mot spionasje og forrederi, G-2, OSS og ONI, samt organisasjonen MED, var han mottageren for alle meldinger som berørte dette emne. Han skriver at de allierte vitenskapsmenn var klar over at europeiske forskere meget mulig kunne lage en atombombe, og at det var en kjensgjerning at disse også hadde oppdaget kjerneopslutningen av atomet. Man noterte seg også at det til stadighet ble snakket om en bruk av det hemmelige våpen. Dette tæret stadig på de allierte forskeres nerver. Man tvilte ikke på at de amerikanske og britiske forskere var tyskerne langt overlegne på området kjernefysikk. Så lenge de imidlertid ikke hadde sikre beviser på hvor tyskerne stod på dette området, måtte de anta at de ledende tyske forskere og teknikere arbeidet for fullt på et atomprogram, understøttet av regjeringen og hele den tyske industris fulle kapasitet. Ikke å anta dette ville vært uformuftig og farlig. Tiltross for at vi etterhvert på grunn av våre egne vanskeligheter og

kjempestore problemer som vi støtte på under ~~vi~~ arbeidet, heller ~~vi~~ mere og mere over til den antagelsen, at tyskerne sansynligvis ikke ville klare det. (Næmlig å lage atombomben).

I våre overveielser, i forbindelse med at tyskerne var overordentlig interessert i atomenergien, ble vi styrket ved hendelser i Norge. Nordmennene hadde før krigen bygget et komplekst hydroelektriske- og elektrokjemiske anlegg i Rjukan, ca. 112,5 km vesten for Oslo. Etter at Norge ble okkupert i 1940, forlangte nasistene av driftens ledere at de skulle inngå kontrakter om levering av tungtvann, som skulle sendes til Berlin og der benyttes til eksperimenter til produksjon av atomenergi. I september 1942 hadde vi antatt at det ifølge kontraktbestemmelsene var blitt levert ca. 120 kg tungt vann pr. måned, til Berlin.

Etter mitt stadig ~~var~~ hadde Strong etter samtykke fra general H.H. Arnolds, US luftvåpenstabs' sjef, og fra generalmajor T.T. Handys, sjefen for operasjonsavdelingen ved generalstaben, forelagt saken for general Eisenhower personlig og foreslått han, enten å bombe Rjukan-anleggene eller utføre sabotasjeoperasjonen der. (Underretning av undertegnede).

Det første forsøk på å sette verkene ut av drift, ble foretatt ved hjelp av partisaner. Fem måneder etter ~~at jeg hadde forlangt~~ at jeg hadde forlangt ~~det~~, ble 3 nordmenn sluppet i Norge med fallskjerm. Disse 3 var spesielt utdannet i sabotasjeteknikk og forente seg der med stedlige gueriljakrefter. Etter at de hadde krysset landet på ski i ca. en uke, nådde de lykkelig Rjukan og angrep verket den 27. februar 1943.

De første meldinger om sabotasjen hørtes svært oppmuntrende. I en Stockholm ~~er~~ avisutgave fra Oslo het det, at skaden ikke var "omfattende utenom det stedet hvor sabotasjen var ~~utført~~ blitt utført; men der var ødeleggelsene totale". Derpå fulgte beretninger fra Sverige som om mulig var ennå mere oppmuntrende: det dreide seg om "en av de betydeligste og resultatmessig viktigste sabotasjeaksjoner, som allierte sabotører hittil under krigen hadde utført". Og allierte aviser grep alle disse meldingene og plantet dem videre, i alle allierte land. Den 4.4.1943 skrev bl.a. New York-aviser under store overskrifter: "Nazi - tungtvann, viser seg å være våpen" og lignende.

Imellemtiden prøvde britene å fastslå ~~skadens~~ omfanget av skadene som var blitt påført verket ved sabotasjen den 27.2.43. Etter de første antagelser skulle tungtvannsproduksjonen ved Norsk Hydro være blitt hindret for en tid fremover av 2 år.

Våre informasjoner (USA 's) lød noe anderledes, dog ble vår skepsis bekræftet, da vi fikk vite med sikkerhet at tungtvannsanleggene hadde gjenopptatt produksjonen delvis i april. Men tvil kan smitte, og etter stadig påtrykk fra vår side, så Sir John Dill seg snart nødt til å rapportere til ~~general Marshall~~ at etter en mere realistisk vurdering av skadene på Rjukan, ville verket være helt reparert innen 12 måneder. Etter en del frem og tilbake om man skulle utføre et raid til mot verkene, foreslo general Marshall ~~at man skulle utføre et raid til mot verkene~~ for Sir John istedet å gjøre Rjukananleggene til et bombemål fra fly med primær betydning. Dette forslaget kom opprinnelig fra meg, da jeg hadde foreslått dette for general Marshall.

Disse forslag førte tilslutt til et massivt bombeangrep på Rjukan i november 1943. Selv om angrepet ikke gjorde særlig stor skade på fabrikkene, fikk det dog tyskerne til å tro at flere allierte flyangrep ville følge etter dette.

Videre skriver han: "Hele tungtvannsanleggets utrustning ble demontert og sendt til Berlin. Norske partisaner forstyrret transporten overalt, ødela mye verdifullt utstyr, og gikk sågar så langt at de senket fergen, som hadde en stor mengde tungt vann ombord".

Ifølge general L.R. Groves, fikk han også pålitelige meldinger fra en alliert spionasjegruppe som kom til 7 Italia etter at de allierte hadde landet der. "En 3. mars 1943 kom denne gruppen tilbake til USA. Det var ALSOS-gruppens første innsats på Europeisk jord, og deres oppdrag var å finne ut om tyskerne arbeidet på en atombombe. Deres rapport lød således: "Omtrent alt som vi har kunnet bringe i erfaring om dette emnet, går tydelig ut på at tyskerne ikke foretar noe forsøk på å lage sprengstoff som har atomenergi som basis".

Alsos-gruppen som senere ble satt inn i Frankrike, Belgia og Tyskland vinteren og våren 1945, kom til samme konklusjon.

Professor Samuel A. Goudsmit var sjefen for den senere så berømte ALLOS-gruppen. (Ordet Alsos er den greske betegnelsen for Groves, eller grove) Han redegjorde for tyskerne kjernefysiske arbeider under den 2. verdenskrig i sin bok "ALLOS, the Failure in German Science". Her bringer han bevisene for at tyskerne ikke på noe tidspunkt under den 2. verdenskrig arbeidet på noen atombomber. Han sier videre at etter å ha studert alle tilgjengelige tyske forskningsprotokoller, vitenskapelige rapporter og beretninger, er han overbevist om at tyskerne hverken gjorde noe forsøk på å lage atombomber, eller at de heller ikke kunne ha maktet dette, selv om de hadde prøvet. General Leslie R. Groves forteller at Dr. Samuel A. Goudsmit ble beordret som vitenskapelig leder av Alsos-gruppen, fordi han var en meget betydelig atomfysiker, og ikke var knyttet til HAD. Som militær leder av Alsos-gruppen ble utpekt US oberst Pash.

Efter krigen ble det kjent at Norsk Hydro ialt hadde 3 fabrikker for produksjon av tungt vann i Norge. Den største var på Vemork, men det var også en fabrikk på Sâheim og en fabrikk på Notodden.

Og ifølge den tyske professor W. Heisenberg hadde tyskerne nok tungt vann til sine forsøk. Den tyske atomreaktor som opprinnelig skulle ha blitt bygget i Kaiser Wilhelm-instituttet i Berlin Dahlem, ble på grunn av bombeangrepene flyttet til Hechingen i Wûrtemberg. I en hule i karrukken Hagerloch skulle atomreaktoren plasseres. Man hadde pr. 15. februar 1945 1500 kg uran, 1500 kg tungt vann og 10 000 kg grafitt samlet der. Og dette var den mengde man anså nødvendig for forsøkene. Om reaktoren hadde blitt ferdig, kunne tyskerne kun ha brakt den til kritisk størrelse, men mer ville ikke ha skjedd. Tyskland hadde da maksimalt vært så langt som amerikanerne var i desember 1942.

Den tyske professor Carl Friedrich Freiherr von Weizsäcker uttaler til undertegnede "at Tyskland var langt fra den situasjon overhodet å kunne greie å lage en atombombe, eller bare å tenke på å forsøke. Dette ikk overskred Tysklands industrielle kraft på den tiden".

Norske aviser, ~~men~~ på få unntagelser nær, ønsker ikke å høre de faktiske ting omkring tungtvanns-aksjonene, men turer stort sett frem med å frestilte direkte løgnaktige bakgrunner, komme med påstander som "11 nordmenn stjal Hitlers atombombe", eller "Elleve norske kommandos reddet vestens sivilisasjon" og. lign.

Faktum er denne:

1. Tyskerne ~~gjorde~~ arbeidet ikke på noen atombombe under den 2. verdenskrig. De drev heller ingen kjernefysisk forskning som skulle resultere i noen atombombe.
2. Da de norske sabotørene gjorde sitt berømte anslag på Vemork tungt vanns fabrikk den 27/28. februar 1943 ødela de kun noen hundrede kg. tungtvann. Men fabrikkene på Sâheim og Notodden ble ikke angrepet overhodet. Produksjonen ble gjenopptatt på Vemork i mars/april.
3. Ialt ble det levert 2820 kg tungtvann til Tyskland fra april 1940 til september 1943.
4. Det fantes ikke ett eneste gram tungt vann ombord i fergen da den ble senket den 20. februar 1944. Dette vet oberstløytnant Knut Haukelid idag, selv om han kanskje trodde det var 15 000 kg tungtvann ombord i fergen da han senket den. Det man kaller tungtvann i Norge ~~var~~ var kun kalilut, og kunne ikke konsentreres videre i Tyskland, da det ikke fantes noen fabrikker der til dette formål.
~~Det er grov løgn å påstå at det var så mange tusen kg~~ Det er grov løgn å påstå at det var så mange tusen kg tungtvann ombord i fergen. Det var heller ikke noe apparatur eller utstyr for fremstilling av tungt vann ombord i fergen da den ble senket. Dette utstyr ble nemlig brakt bort i tyske biler og i 1946 gjenfunnet i en kjeller i Brandenburg i Tyskland. Utstyret kom tilbake til Norge og kan kanskje besiktiges hos Norsk Hydro idag.
5. I Morgenbladet svarte professor Jomar Brun på endel åpne spørsmål, den 26.3.1965. Disse svar burde norske journalister studere litt nøyere nu.

5. **Undertegnede hadde en utførlig kronikk i Morgenbladet den 2. 1. 1965 om "Eventyret om Hitlers atombombe og det norske tungtvannet". Denne kronikk er fremdeles blitt stående uimotsagt. Oberstløytnant Knut Haukelid burde kanskje finne tid til å svare på kronikkens avsluttende 4 spørsmål.**
General W. Hansteen kunne heller ikke avkrefte mine påstander i kronikken da Morgenbladet intervjuet ham den 5.1.65 i anledning de ting jeg påviste.
6. **Undertegnede's inlegg i Morgenbladet den 11.3.1965 om Tungtvannsaksjonen og "Hitlers atombombe" står fremdeles uimotsagt.**
7. **Major Knut M. Haugland lot overmale en stor plakat i utstillingen om tungtvannsaksjonen som fant sted i dagene etter 8. mai 1965 i Tollbugaten 27. Her hadde man kommet med noen ganske drøye påstander om tungtvannsaksjonen og dens resultater. Usannhetene i denne plakat ble påtalt av undertegnede i et innlegg i Arbeiderbladet den 12. mai 1965.**
8. **I Filmen om atombombens historie som ble vist i norsk TV den 6. 8. 1965 var det uttalt at den allierte aksjonen mot tungtvannsakproduksjonen ved Norsk Hydro var helt uten betydning for krigens utfall. Helt aksjonen var en stor misforståelse.**
9. **Hvorfor tier de norske ekspertene på norsk okkupasjonshistorie. Hvorfor får ikke publikum i Norge vite sannheten om tungtvannshistorien. "emlig at hele aksjonen var en beklagelig misforståelse uten noen som helst militær betydning. En aksjon som kun er å beklage, da det gikk tapt over 70 menneskeliv.**

Man burde utfordre professor Magne Skodvin, redaktør Chr. A.R. Skar Christensen, oberstløytnant Knut Haukelid m. flere til å komme frem med de faktiske opplysninger om tungtvannsaksjonen, dens bakgrunn og hva man ellers måtte ha å fare med på norsk hold.
Sjefen for de alliertes atombombeprojekt, general Leslie R. Groves har fortalt sin del av historien, nu venter vi på nordmennenes rettede og offisielle del.

Eller tør man ikke å innrømme sitt nasjonale skryt og at man i Norge har løyet så grovt i over 20 år mot delvis bedre vitende ?

Var det dog ingen tilfeldighet at Peer Gynt ble født i Norge ?

P.t. Tyskland den 8. november 1965

G.Rødseth